

Odborníci: Před takovou výzvou ČTÚ ještě nikdy nestál. Obstojí?

Praha, 31. 1. 2024 - Český telekomunikační úřad (ČTÚ) čeká nástup zcela nové agendy. Ta vyplývá z nové role úřadu jako Národního koordinátora pro evropský Akt o digitálních službách (DSA). Novinka přináší šanci na spravedlivější a bezpečnější internetové prostředí, pro ČTÚ však nová agenda znamená množství nevyzkoušených mechanismů. Pro bezproblémové nastavení nových procesů je třeba dodržet několik základních doporučení, upozorňují odborníci z nevládních organizací Rekonstrukce státu, Frank Bold Institut, Institut H21, Asociace pro mezinárodní otázky a Centrum pro informovanou společnost.

Český telekomunikační úřad čeká agenda, která bude pro úřad zcela nová. Stává se totiž tzv. Národním koordinátorem digitálních služeb v souvislosti s evropským Aktem o digitálních službách (DSA) a Aktem o digitálních trzích (DMA). Nová agenda se v praxi dotkne drtivé většiny občanů i firem a právě ČTÚ by měl na pravidla dohlížet a vymáhat je. Proto je potřeba, aby byl ČTÚ připraven a co nejvíce se poučil ze zahraničních zkušeností a případně i nezdarů.

Národní koordinátor digitálních služeb bude muset splňovat četné povinnosti, to vše při dodržení podmínek transparentnosti a politické nezávislosti. V rámci domácí agendy bude ČTÚ dohlížet na internetové platformy, přímo komunikovat s jejich uživateli, vyšetřovat porušení nařízení a případně i udělovat pokuty. Vůči zahraničí bude muset reportovat a spolupracovat se zahraničními partnery.

DSA v kostce

Akt o digitálních službách (DSA) je nařízení Evropské unie, tedy "evropský zákon", který platí ve všech členských zemích EU. Má za cíl nastavit jasná pravidla pro provozování digitálních platforem a chránit uživatele a jejich základní práva na internetu. Pravidla jsou zaměřená na regulaci zprostředkovatelských služeb, tedy online platforem jako jsou sociální sítě, online tržiště, obchody s aplikacemi, poskytovatelé připojení k internetu nebo webhostingu. Nejprísnější pravidla platí pro největší online platformy, které používá alespoň 10 % obyvatel EU (cca 45 milionů lidí). Jde například o služby společností Amazon či Meta (provozovatel Facebooku). Naopak na malé podniky se většina nových pravidel vztahovat nebude.

Doporučení existují. Jen se jimi řídit

Společný projekt několika nevládních a neziskových organizací již od podzimu s ČTÚ komunikuje a předkládá doporučení na základě zkušeností předních evropských expertů i zahraničních regulátorů. Zásadními body jsou podle nich dostatečně kvalifikované

personální zázemí, vyčlenění dostatečného rozpočtu, datová připravenost, ale též zajištění nezávislosti úřadu, zapojení občanské společnosti a přeshraniční spolupráce.

Regulace natolik komplexního a rychle se měnícího prostředí, jakým internet bezesporu je, s sebou přináší řadu výzev. Tou hlavní bude včas a správně reagovat na četné situace, které nová legislativa nemohla předvídat.

„Na to je třeba myslet při zajišťování dostatečných personálních kapacit a s tím souvisejícího rozpočtu. ČTÚ se neobejde bez vysoce kvalifikovaných zaměstnanců, kteří by mohli sdílet svoje know-how, a to včetně expertů ze soukromého i neziskového sektoru. Získat takové lidi do státních služeb je velká výzva sama o sobě,“ upozorňuje **Martin Luhan, odborník na mediální a evropskou problematiku, koordinátor projektu svobodaslova.online.**

S tím souhlasí i **Pavel Havlíček, analytik Asociace pro mezinárodní otázky**. Dodává, že ČTÚ se neobejde bez úzké spolupráce se zahraničními partnery: *„DSA od národních koordinátorů očekává schopnost intenzivní přeshraniční spolupráce. Spadá sem pomoc s ověřováním, participace v evropském Sboru pro digitální služby, vzájemné sdílení informací a mnoho dalšího. A to i přesto, že v evropském měřítku bude český regulátor patřit spíše k těm menším.“*

„Jednou z oblastí, do níž DSA zasahuje, je svoboda projevu. Zde může nařízení přinést mnoho dobrého, například větší transparentnost v otázkách, proč se nějaký obsah smazal, či jasný proces, skrze který se může uživatel proti omezení ohradit. Na druhou stranu nařízení také přináší riziko přílišné moderace, a tedy možného ohrožení svobody projevu na internetu. V DSA je celá řada neznámých, jež se projeví až ve chvíli, kdy se věc zavede do praxe. Role národního koordinátora bude v tomto ohledu zásadní a je důležité, aby ČTÚ byl odborně připraven na tento velký úkol, který dosud nevykonával,“ domnívá se **Adam Růžička, ředitel Institut H21**.

Veronika Víchová, analytička Centra pro informovanou společnost, dodává další aspekt, který může úřadu s výše uvedeným pomoci: *„DSA výslovně zmiňuje občanskou společnost jako důležitého partnera pro implementaci nařízení. Zapojení občanské společnosti a akademické sféry posílí transparentnost, ale zejména přinese množství cenných podnětů. Externí podněty mohou ušetřit spoustu práce a přidat pohled, který nereprezentuje stát, ani komerční sféru.“* Ideálním způsobem, jak podle Víchové dodat úřadu potřebnou expertízu, je zřízení poradního orgánu. *„Dalším dobrým vzorem transparentního zapojení dalších subjektů může být formát kulatých stolů či zavedení akademického stipendijního programu,“* dodává.

Pro bezchybné nastavení nové role ČTÚ jako národního koordinátora připravili nezávislí odborníci z projektu svobodaslova.online osm hlavních doporučení. Jak s nimi telekomunikační úřad naloží, se dozvíme již brzy.

Doporučení pro vládu a Český telekomunikační úřad k implementaci DSA:

Stručný přehled

1. dostatečný rozpočet
2. kvalifikovaní zaměstnanci
3. zřízení poradního orgánu
4. dedikovaná pozice pro kontakt se zahraničím
5. vlastní datová jednotka
6. akademické studijní programy
7. pojistky politické nezávislosti
8. krizové protokoly a příprava na participaci v Evropském sboru pro digitální služby

[Plná verze doporučení je k dispozici a ke stažení zde.](#)

Signatáři doporučení

Rekonstrukce státu

Frank Bold Institut

Institut H21

AMO.CZ

Asociace pro mezinárodní otázky

CENTRUM PRO
INFORMOVANOU
SPOLEČNOST

Centrum pro informovanou společnost

Jdeme do toho.
S odvahou.

Iceland
Liechtenstein
Norway **Active
citizens
fund**

| Nadace OSF

